

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izahaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s poštnjanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroško ulico št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisli se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natísno enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Volitve v deželni zbor.

(Dopis iz Gradca.)

Kakor mi je znano iz zanesljivega vira, vršile se bodo letos deželne volitve v kmečkih občinah meseca julija, v mestih, trgih, veleposestvu in veleobrťi pa meseca avgusta. Koga bomo volili Slovenci? Gotovo take poslance, ki se bodo strinjali z načrtom naših sedanjih vrlih poslancev in po njem se ravnali.

Ako tretjina štajarskih prebivalcev, to je Slovenci, nima nikakih pravic v Gradcu, čemu bi tja pohajali? In tako bo ostal deželni zbor le nepopolen, pomanjkljiv, in kar se bo tam sklenilo, o tem se ne bo moglo reči: To je sklenil štajarski deželni zbor, ampak tako so sklenili liberalni in nacionalni Nemci, ki ne priznavajo nikakih pravic Slovincem.

Mi že vlado zdaj opozarjamo, da ji vendar ne sme biti vse eno, kako se ravna z njenimi narodi, torej ne vse eno, če ima tretjina štajarskih Slovincov kakih pravic v deželnem zboru ali ne. Tudi mi smo narod, ki plačuje davke, tudi naši sinovi morajo v boj za domovino; zato se pa po pravici z nami ne sme pometati, kakor s kakim helotskim, sužnjim narodom.

Letos se utegnejo razmere pri deželnih volitvah za katoliško in tudi našo stvar zboljšati, ako bo hotela vlada kaj storiti za nas. Pri veleposestnikih ima namreč vlada mnogo upliva, in vsled vladnega prizadevanja bi lahko konservativni veleposestniki, če tudi nekoliko v manjšini, po nekakem kompromisu z liberalnimi, fidejkomisnimi veleposestniki nekoliko svojih poslancev spravili v deželni zbor. To pa, kakor rečeno, le tedaj, ako vlada kaj stori za konservativno stranko.

Seve, da še imamo potem mogočnih nasprotnikov pri liberalnih poslancih mest in trgov. Toda teh nas dandanes ni več toliko strah. Ako pomislimo, da je vodja krščanske socialistične stranke, dr. Karol Lueger, tako navdušeno bil sprejet pred kratkim v Gradcu, nadalje, da so celo v liberalno-nacionalnem Celovcu katoliški možje začeli kapati v mestni zastop, smemo po pravici upati, da bodo tu in tam v mestni in trški skupini izvoljeni za poslance krščanski socialisti, kar se bode najbrž zgodilo celo v graškem predmestju. Krščanski socialisti pa v obče ne bodo ovirali naših pravičnih teženj.

Torej, ako bode naš sedanji cesarski namestnik, marki Bacquehem, imel za tretjino štajarskih Slovincem um in srce, smemo pričakovati, da se bode vsled novih deželnozbornskih volitev naše neznosno politično stanje vsaj nekoliko zboljšalo. K temu pomozi Bog in dobra volja markiza Bacquehema! Letos naj ta dobrohotno pokaže, da je res namestnik našega predobrotljivega cesarja!

Razprava o volilni preosnovi.

(Govor poslanca dr. L. Gregoreca v drž. zboru dne 22. aprila.)

Slavni zbor! Da sem dobil v splošni razpravi besedo, zato se imam zahvaliti prijaznosti svojega tovariša gosp. Pfeiferja. Gospoda moja! Ko je sedanja vlada prvičkrat zasela prostore na ministerskih stolih, je opomnil neki poslanec sledeče: »Njegova ekscelencija gospod grof Badeni, tudi tá bode dolgo, dolgo vladal, najmanj deset let.« Nató je opomnil drugi poslanec: »Mogoče, pa ne gotovo, zlasti tedaj ne, če se mu ne posreči uveljaviti volilne preosnove.« — To je pogoj, on mora napraviti volilno preosnovo, naj si bode kakoršna koli, dobra ali slaba, da je le volilna preosnova. No, to težkočo je vlada vsekako že odstranila, ker njena predloga o volilni preosnovi je bila vsprejeta v odseku z veliko večino in brez bistvenih izprememb. Glavna zasluga, pa tudi glavni delež pripada nemški levici. Posrečilo se ji je, da je izdelala volilno preosnovo, katera je za njo najmanj nevarna.

Pa tudi vladi se je gotovo odvalil kamen od srca in pridobila si je tudi veliko zaslugo; kajti posrečilo se ji je še o pravem času, da je preteče nasprotovanje čeških poslancev omehčala ali odstranila ali strla, ne vem, katera beseda bi bila ravno primerna, eno pa je gotovo: mahoma je jela vlada zelo prijazno ravnati s češkimi poslanci, izjemno stanje je bilo odpravljeno, in nepriljubljeni deželni predsednik grof Thun je bil kot spokorni in spravni dar darovan.

Če bi bil jaz recimo član vladnega sveta in bi imel res kaj svetovati, tedaj bi v resnici vladi svetoval, naj še napram protiliberalcem na Dunaju kaj tacega poskusi, in če že drugače ne gre, naj gosp. grofa Kielmansegga daruje za spokorni in spravni dar.

Nó, vladna predloga bode v tej zbornici dobila večino, in vlada lahko res velik uspeh zaznamuje. Žalibog pa ne bode velika večina avstrijskih narodov, naj si bodo že nemške ali slovanske narodnosti, občutila nad tem toliko veselja, kakor gospodje ministri. Uzrok je pa ta, ker narodi ne dobé tiste volilne preosnove, katero so pričakovali in katero po vsi pravici zahtevajo.

Pričakovalo se je sicer kolikor največje razširjenje volilne pravice; to se je zgodilo in se tudi vsprejelo; ob enem pa se je tudi pričakovalo, da se odstranijo ali vsaj polajšajo prevelike krivice v dosedanjem volilnem redu. Toda to se ni zgodilo, in sicer radi tega ne, ker ni hotela tega imeti združena nemška levica, in ker ji je vlada pritrdila. Niti tisti početni nasvét, kateri se še na razširjanje volilne pravice ne ozirajo, in katerih vsprejemu ni treba določene večine, temveč ki le svetujejo, kako bi se odstranile ali olajšale vsaj najbolj kričeče krivice v volilnem redu, niso prišle v odseku do merodajne rasprave.

Taki nasveti zadevajo na primer direktne volitve po kmečkih občinah, kjer naj bi vsaka krajevna občina bila tudi volilni okraj, ali dosledno zastopanje interesov v vseh skupinah, tako, da bi na primer vsi trgi, obrtni kraji, mesta, katera zdaj s kmečkimi občinami volijo, bila iz teh izključena in oni skupini pridodajana, kateri že po naravi ali postavno pripadajo, namreč k mestni skupini. (Konec prih.)

Cerkvene zadeve.

Nadžupnijska cerkev v Rogatecu.

Poroča se nam: Prenovljena je nadžupnijska cerkev rogaška. Vseh pet oltarjev je dobilo nove, okusno izdelane in popolnoma pozlačene tabernakeljne. Stroški vseh popravil znašajo okoli 3000 gold., ki se bodo poravnali s prostovoljnimi doneski domačih in vnanjih dobrotnikov. Ravno te dni je dovolil cerkveni konkurenčni odbor tudi nove slikane šipe iz katedralnega stekla, ki bodo stale blizu 1000 gold. Prenavljal je cerkev domači pozlatař iz Kostrivnice, g. Andrej But, katerega zavoljo njegovega vestnega in cenega dela priporočamo slovenskemu občinstvu.

Tri nove maše v Žičah pri Konjicah.

Tri nove maše v enem letu, v eni župniji, to je gotovo nekaj izvanrednega. Vsled tega smo iz Žič pri Konjicah dobili naslednje priproste vrstice: Našo malo, iz samih dveh vasij obstoječo župnijo doleti letos izvanredno veselje. Koliko je velikanskih župnij v naši vladikovini, ki pa niti vsakih dvajset let nimajo novomašnikov! Žiče se bodo torej oblekle letos posebno slovesno. — Iz naše župnije je tudi več redovnic. To dokazuje, da se pri nas še vzgoja mladina v krščanskem duhu. — To posebno nagnjenje za duhovniški stan je pa ravno pri nas prav čudno, ker daleč na okrog ni niti samostanov, kjer bi se človek vzgledoval in vzpodbujal za ta stan; pač pa je povsod dosti nasprotnikov, ki odgovarjajo. To nagnjenje je torej nekako naravnost od Boga. Lani smo praznovali pri nas primicijo, bila pa je zlata. Zlatomašnika imeti, ki še opravlja težko župniško službo, to je tudi nekaj posebnega. Tako srečne so zopet Žiče!

Gospodarske stvari.

Priprava k rojenju čebel.

Čebelar mora že ob zimskem času panje in potrebno orodje za rojenje pripravljeno imeti; in prav sitno in škodljivo je, če mora čebelar potem, ko že roj na veji visi, še panj snažiti in potrebno orodje delati. Rado se zgodi, da roj noče dolgo na novo stanovanje čakati in o vročini hitro odleti. Nekateri roj ima tudi svoje »muhe« in se noče vvesti in rad odleti. Zato je potrebno, da imamo pri rokah brizgalnico, da tak roj z mrzlo vodo poškopimo.

Nekateri čebelarji imajo navado, da panj z močno dišečimi zelenjavami, kakor orehovim listjem, meto itd. drgnejo, kar je pa nepotrebno in čebelam močen duh zopern. Najbolje je, da se panj pajčevine čisto osnaži in z medom namaže. Pri panjih s premakljivimi satniki si umen čebelar roje sam napravi. Če je po rojenju deževno vreme, moramo roje krmiti — jim medu pokladati — sicer roj oslabi ali če več dnij dežuje, od lakote pogine. F. P-k.

Sejmovi. Dne 16. maja v Vojniku, Št. Ilju v Slov. goricah, v Poličanah (za svinje), na Ptujski gori, Pištanju in Bizeljskem. Dne 18. maja pri Sv. Lovrencu v Puščavi, v Poličanah in Središču. Dne 19. maja pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Dne 20. maja v Imenem (za svinje). Dne 21. maja na Bregu pri Ptujju (za svinje) in v Artičah. Dne 22. maja v Loki.

Dopisi.

Iz Celja. (Novice.) »Cvetoči majnik« se nam je prisolzil; prve dni je dežilo jako; kmetom je pa bilo po volji, ker je potem, da s tem večjo silo pognalo zelenje in cvet. Ako nas Bog ohrani uime, se za letos prerokuje dobro leto. — Celje je zadnja leta precej vzraslo, vendar je mnogo stanovanj praznih. Letos ni ravno posebnih stavb; samo okrajno glavarstvo in mojster Dimetz sta podrla nekaj poslopja, ter se obetata lepi stavbi. Tem marljiveje pa razcvita stavba »Narodnega doma«, in napredek se vidi vsak dan. Sobe so že večinoma ometane in suhe, pa tudi na pročelju že rasejo ukusnirobi in okraski. »Vahtarca« je velikonočni teden lagala, da se je zidanje ostavilo. O ti bablje neumno, ali ne vé, da je Velika noč in ponedeljek pri nas praznik? Koncem šolskega leta namerava celó že v dvorani »Narodnega doma« prirediti dekliska šola veselico z glediščem. — Smrt nam marljivo pobira velemože. Komaj smo se vrnili od gomile gosp. Hausenbichlerja, že nam je pobrala iz naše sredine biser-učenjaka, jezikoslovca g. Vatroslava Oblaka. Na pogreb je došlo, razun učnjakov-velikanov Jagića in drugih, od povsod dovolj narodnjakov in Triglavani z zastavo. Rajnega pogrešal bode zelo Jagičev »Archiv« in »Slovenska matica«, pogrešal pa tudi ves slovenski in slovanski narod. — G. Majdič je kupil znani Premšakov mlin v Škofji vesi; g. dr. Serbec pa posestvo rajnega g. Žuže v Petrovčah. Tako ostaneta posestvi v narodnih rokah.

Od Male Nedelje. (Naši junaki). Da naša fara radi narodne probujenosti daleč slovi, to Vam je, g. urednik, itak znano. Za danes Vam moram sporočiti o naših fantih, ki niso samo duševno zmožni, ampak tudi telesno razviti, kakor pač redko kje. To je tudi c. k. vojaška komisija pri naboru v Ljutomeru dne 27. aprila pripoznala, ker je samo iz naše, nekaj čez 2500 duš broječe fare devetnajset fantov k vojakom potrdila. Res je hudo, da kmetu, kateri težko plačuje ptuje posle in delavce, a še njih velikokrat dobiti ne more, morajo najboljše domače moči za več let v vojaško suktnjo, a je že tako, ker mora biti; toda čast je naši fari, ne samo fantom, nego tudi roditeljem, kateri so take čvrste korenjake odgojili. Saj je tudi vojaški stan slaven in časten stan. Posebno moram pa še omeniti, da je samo majhna drakovska občina za letos odgojila šest vojakov, k čemur se ji mora častiti. Da bi mi pa kdo ne predbacival, da povzdigujem samo naše fante, pripoznavam, da je tudi drugod po Slovenskem bilo za vojake potrjeno veliko več, nego pri drugih narodih. Zato želim, da bi to tudi na daljni Dunaj zvedeli ter nam dali onih pravic, katere nam gredó. Moravski

Iz Savinjske doline. (Dve različni bolezni.) Poročali so že časopisi o samomoru dečka, trgovskega vajenca v Št. Pavlu. Kaka bolezen ga je neki spravila do te smrti? Da bi človek sklenil umreti, ni lahko verjetno, dokler se ga ne prime — kuga, ki mu vzame vero, ž njo upanje boljših časov, ali pa ako mu možgani zvođenijo. — Druga bolezen je ugonobila mlado življenje, dijaka Šmida iz celjske dvojezične gimnazije. Našli so ga tovariši v sredi sobe med raztrganimi zvezki